

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Skattenytta i medborgarnas viktigaste valfrågor?

Effektiviseringsmöjligheter
och
tillväxtchanser

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Väljarnas viktigaste frågor

	Andel som anger som viktigast	Andel som anger som viktigast eller särskilt viktig
Lag och ordning	18	60
Sjukvård	12	59
Klimat och miljö	12	33
Invandring (inkl integration)	9 (15)	40
Skola	6	40
Försvar	20	58
Sveriges ekonomi	11	46

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Debatten om skattenytta och effektivitet saknas i hög grad. Det vanliga politiska svaret på ett problem är att tillföra mer resurser snarare än att undersöka om de befintliga resurserna kan användas bättre.

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Lag och ordning

- *Målet:* Medborgarna ska uppleva en ökad trygghet. Brottsligheten ska minska och människors trygghet ska öka.
- *Offentliga kostnader:* Total kostnad för ”trygghet och säkerhet” var 2020 69 mdr kronor, varav 36 mdr för polisen; 9,5 mdr för brandförsvaret; 13,5 mdr för domstolsväsendet och knappt 11 mdr för fängelser och fångvård.
- *Utfall:* Ingen anledning att vara nöjd

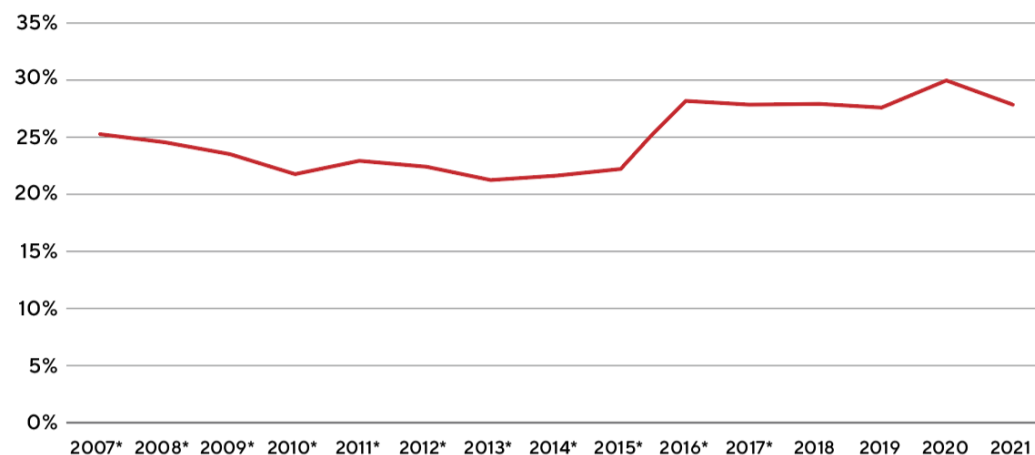

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

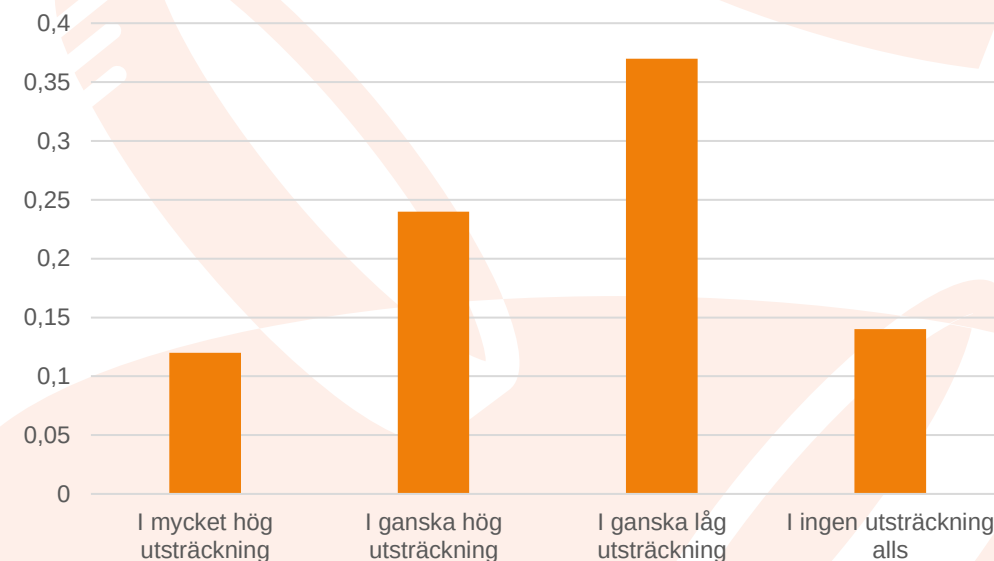
Lag och ordning

Andel av befolkning 16-84 år som upplever otrygghet vid utevistelse på kvällen

Källa: Sveriges officiella statistik

I vilken grad uppfattar du att ditt företag tvingas konkurrera med företag som fuskar med skatter eller regelverk?

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Lag och ordning

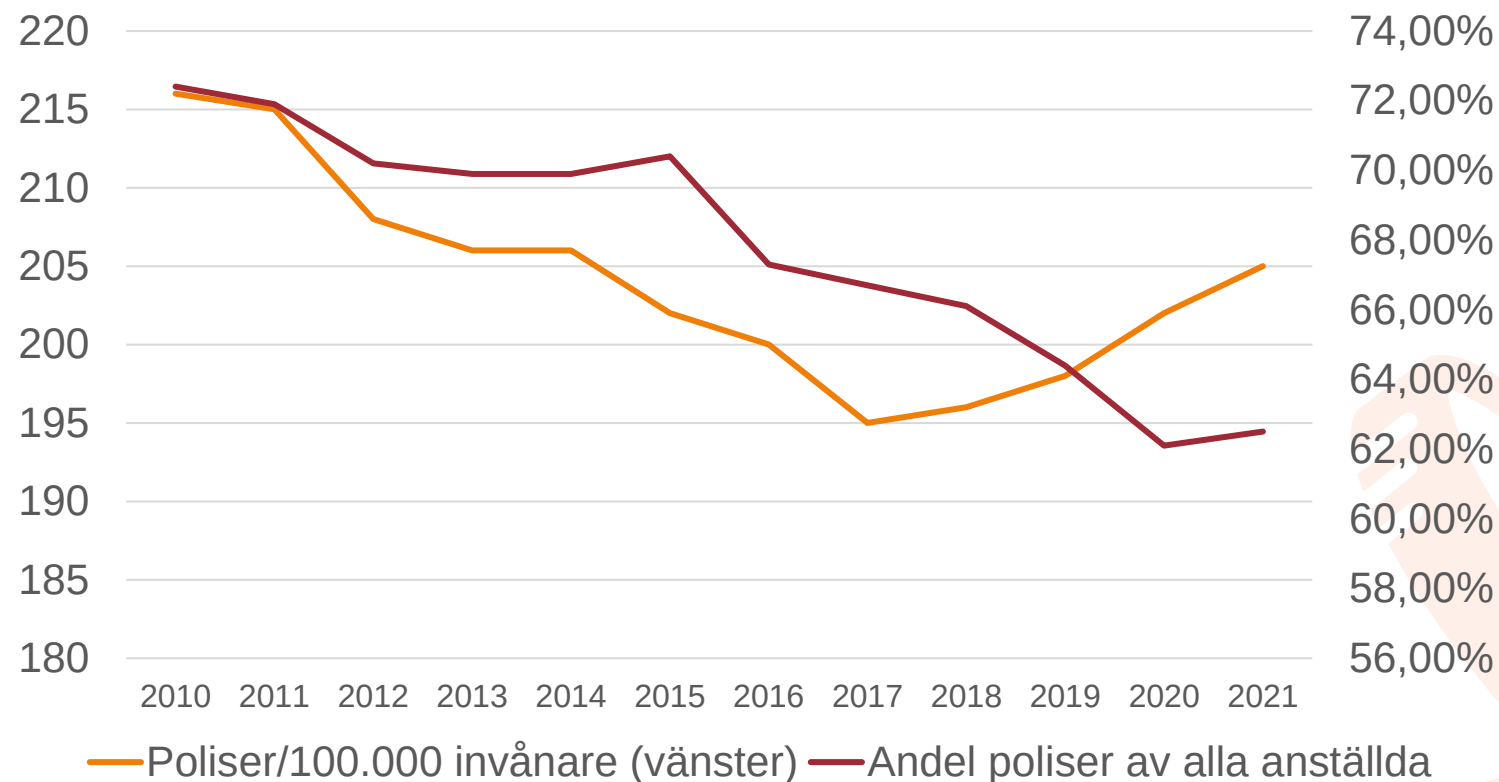
- Omfattande fel och fusk med trygghetssystemen
- Företagens kostnader 100 mdr
- Gängkriminalitet och dödsjutningar
- Dyra fängelser

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Fler poliser?

Lag och ordning

- *Exempel direkt effektiviseringspotential:*
 - Fel i utbetalningar i trygghetssystem 18 mdr
 - Effektivare fängelser 2 mdr
- *Tillväxtpotential:*
 - Brottsligheten system- och tillväxthotande
 - Företagens kostnader på 100 mdr motsvarar ca 10 % av företagens investeringar eller lönekostnaden för ca 150 000 jobb
 - Varje gängkriminell kostar samhället mellan 23 – 90 mkr under sin livstid

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

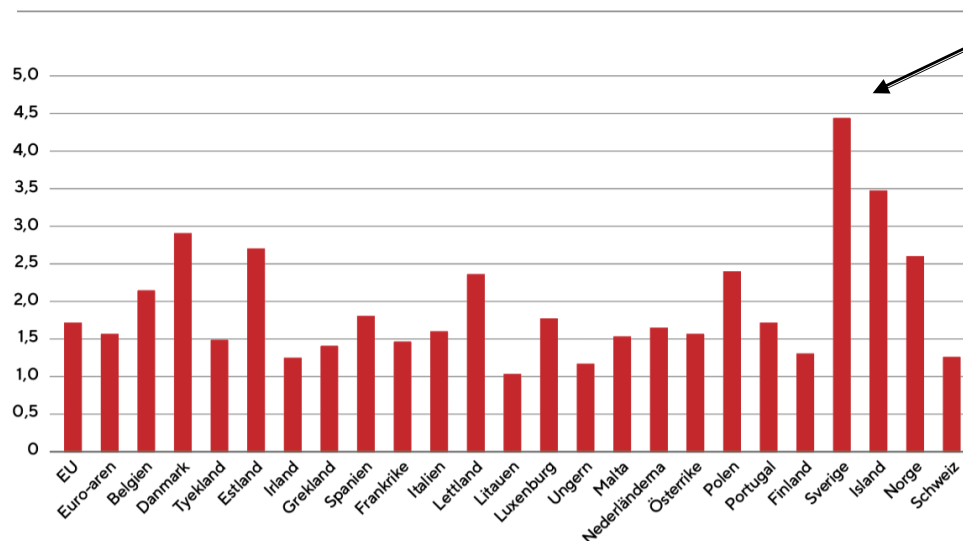
Vad får vi för pengarna?

Skolan (grundskolan)

- **Målet:** Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till bra utbildning
- **Offentliga kostnader:** Total offentlig utbildningskostnad i Sverige uppgick 2020 till ca 357 mdr, varav 222 mdr på förskola och grundskola samt 54 mdr på gymnasiet.

Utgifter för förskola och grundskola

(% av BNP 2020).

- **Utfall:** Ingen anledning att vara nöjd

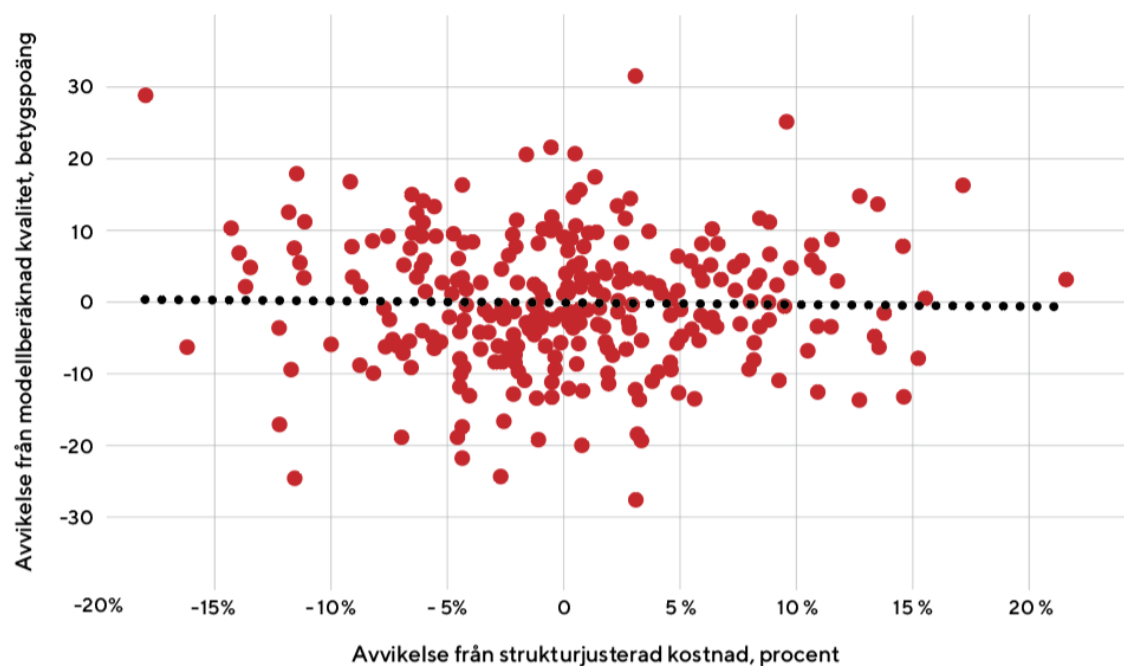
KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Skolan

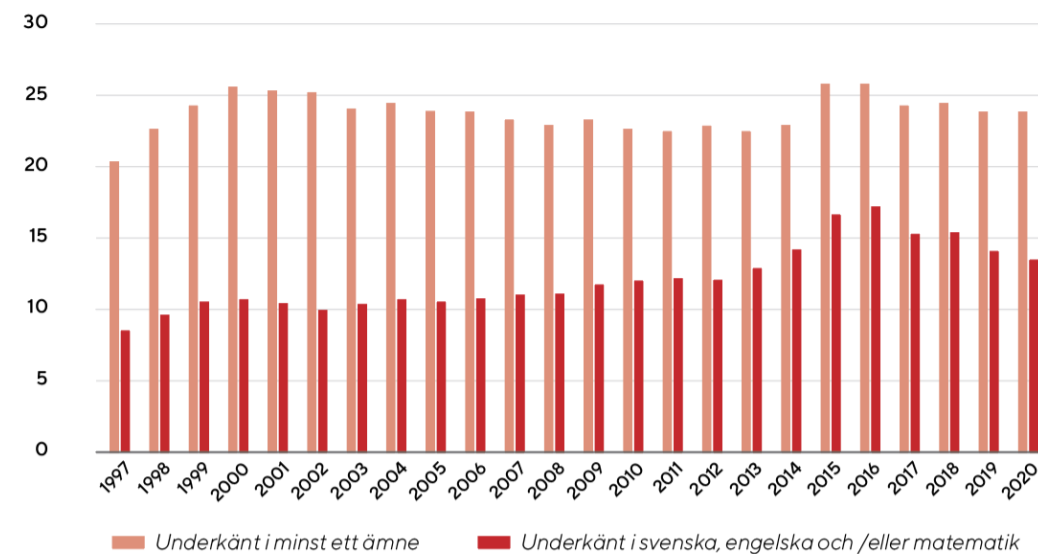
Ej likvärdig. Inget samband mellan resurser och resultat

Resurser och resultat i grundskolan, 2020

Ej fullständiga betyg grundskolan, tidsserie

Procentuell andel av totalt antal elever

Källa: Skolverket

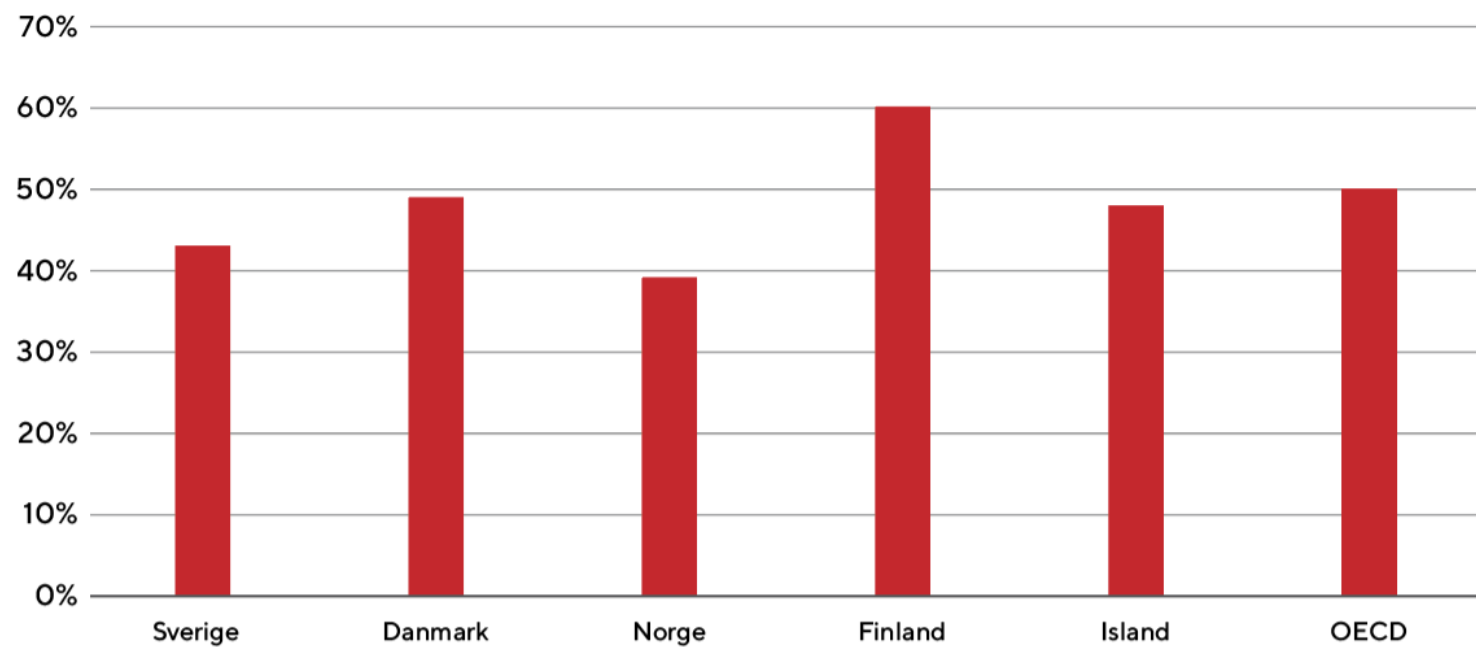
Not: Från och med läsåret 2011/12 krävs godkänt i svenska, engelska och matematik för behörighet till gymnasiet. Dessutom måste eleven ha godkänt i ytterligare fem ämnen för yrkesprogram och ytterligare nio för behörighet till högskoleförberedande program.

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Andel av arbetstiden som läggs på undervisning

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Skolan

- *Exempel direkt effektiviseringspotential:*

Om alla kommuner lika effektiva som de 72 bästa – effektivisering 7-8 mdr

Om lika hög undervisningsandel som i Finlands motsvarar det ca 13 000 extra lärare

- *Tillväxtpotential:*

Skolan långsiktigt avgörande för tillväxten. Sveriges årliga tillväxt skulle kunna öka med 0,4 procentenheter om våra elever presterade lika bra som eleverna i Singapore.

Det motsvarar ca 20 mdr kronor per år, eller dagens skattekvot knappt 9 mdr mer i resurser till den offentligt finansierade sektorn.

Det hade fört Sverige tillbaka till plats 4 i välståndsligan.

Sjukvård

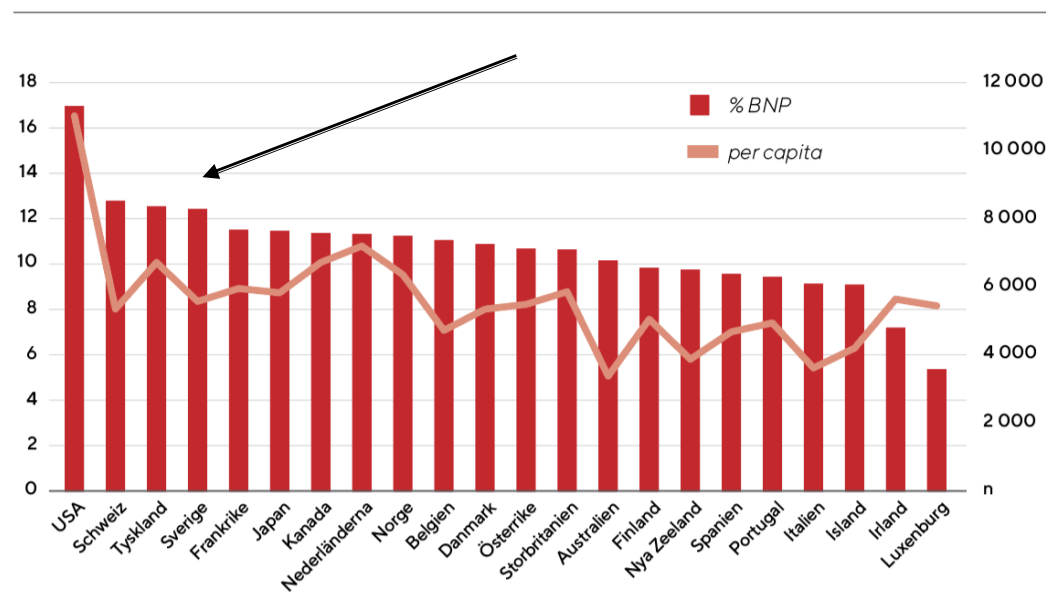

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

- **Målet:** Befolkningen ska erbjudas en behovsanpassad och effektiv hälso- och sjukvård av god kvalitet och efter behov. En sådan vård ska vara jämlik, jämställd och tillgänglig.
- **Offentliga kostnader:** De samlade kostnaderna för sjukvård/hälsa i Sverige är ca 370 mdr, eller knappt 8 % av BNP. En medelinkomsttagare betalar drygt 70 000 kronor per år i skatt för sjukvård och omsorg

Sjukvårdskostnader som andel av BNP samt per capita (USD)

- **Utfall:** Bra vård, men många problem..

Sjukvården

- Långa köer
- Stora skillnader mellan landstingen/regionerna
- Lågt antal vårdplatser och stort antal överbeläggningar och utlokaliseringar
- Många vårdskador
- Få besök per läkare
- Låg grad av effektiv digitalisering

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA
Vad får vi för pengarna?

Sjukvården

- *Exempel direkt effektiviseringspotential:*
 - Totalt uppskattad potential ca 100 mdr (25 %)
 - Effektiviseringspotentialen i sjukhusvården 11 – 19 mdr
 - Vårdskador 9 mdr
 - Om läkarna kunde träffa dubbelt så många patienter per dag (dvs 60 % av arbetstiden) motsvarar det ca 43 000 nya läkare
- *Tillväxtpotential:*
 - Den samhällsekonomiska för köerna i sjukvården beräknas till ca 3 mdr per år, och då är inte det enskilda lidandet inkluderat.

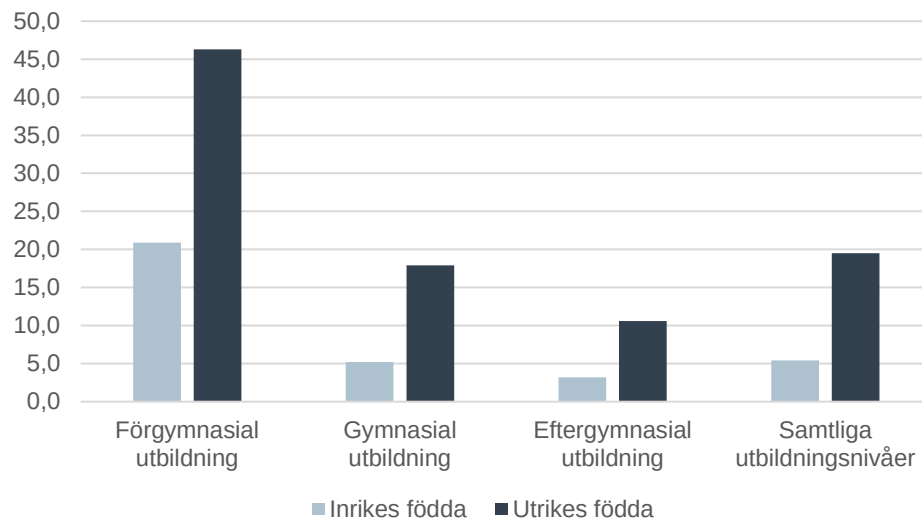
KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

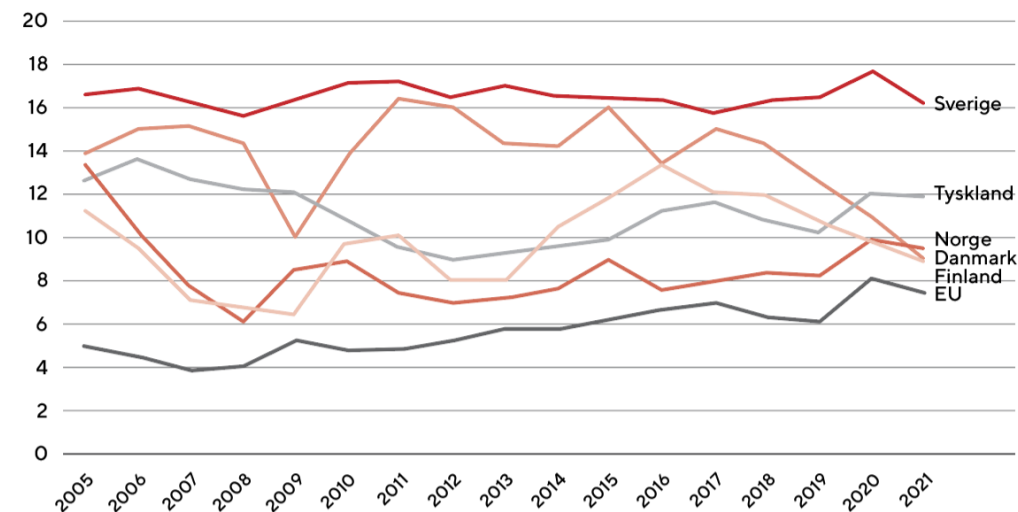
Integration

- **Målet:** ... Det integrationspolitiska arbetet skall särskilt inriktas på att ge stöd till individers egen försörjning och delaktighet i samhället
- **Utfall:** Misslyckande – för samhället och för individerna

Arbetslöshet

Sysselsättningsgrad – skillnad mellan inrikes och utrikes födda

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Integration

- *Tillväxt- och samhällspotential:*

Varje person som går från bidragsberoende ger en årlig vinst till statskassan på ca 340 000 kronor.

Om vi lyckas bättre få ut en tredjedel av de som idag är bidragsberoende (1,3 miljoner eller 800 000 helårsekvivalenter) skulle det ge en förbättring av de offentliga finanserna med 90 mdr kronor.

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Klimat / miljö – hur mäta effektiviteten?

Goda ambitioner, men

- Osäkert och långsamt regelverk kring miljötillstånd leder till tappade investeringar och sämre klimat
- Klimat-effektivare att produktion sker i Sverige
- Osäkerhet om elförsörjning hotar omställningen
- Symbolpolitik och brist på analys
- Direkta politiska ingrepp vad gäller val av teknik och försök att "pick the winners"

En inkonsistent politik med ett försvårande regelverk, symbolpolitiska punktskatter, sämre förutsättningar för investeringar samt brist på målformulering och analys gör att de miljö- och klimatomfattiga mål riskerar att inte uppnås (effektivt)

Det finns behov av:

- Moderniserade systematiska processer, digitala och övriga, som ständigt utvärderas och förbättras
- Ledarskap och styrning med samverkan, informationsdelning, benchmarking och möjlighet till ömsesidigt lärande på olika nivåer:
 - mellan kommuner, regioner och på övergripande nivå
 - mellan skolor, sjukhus, polisenheter, integrationssatsningar och miljörefomer
 - mot det privata näringslivet
 - mot internationella aktörer.
- Revision och ansvarsuppföljning på alla nivåer
- Incitament för att använda varje skattekrone så effektivt som möjligt

Slutsatser

- Inga samband mellan resurser och resultat. Mer resurser är inte svaret på allt.
- Bara inom de diskuterade områdena och inom ramen för den i flera fall begränsade analysen finns en potential 200 – 300 mdr kronor eller omkring 5 % av BNP och 10 % av de offentliga utgifternas.
- Lika viktigt är att detta samtidigt lägger grunden för en långsiktigt stark hållbar konkurrenskraft. Därmed säkerställs också samhällets skatteintäkter på sikt.

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

Det finns ingenting som är så dyrt som
att bedriva verksamhet som inte når
sitt mål

KOMMISSIONEN
FÖR SKATTENYTTA

Vad får vi för pengarna?

